

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

De Eucharistia. Liber Quartus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

graviter quidem, & sacrilegè peccat, quia Confirmatio cum imprimat Characterem, est irreiterabilis, sed non incurrit irregularitatem. Ratio convincens ducitur ex illo principio a aliàs allato. *Illud solum delictum inducit irregularitatem, quod expressè iura decernunt.* Quo posito, sic subsumo. At nullum Jus invenitur, quod delicto iteratæ Confirmationis irregularitatem adnectat; ergo, &c.

a *L. de Irreg. c. 5. n.*
b *G. Hurt. de Confir. diff. 9. Et iterum de Irreg. d. 2. diff. 1. Suar. 3. p. de Sac. d. 38. sec. 2. Bona. Val. March. a- liique cum Lean. de Conf. d. 4. q. 11. c. C. Di- flum est de Conf. d. 5.*

Et ita docent communiter Doctores. b
2. Neque obstat Sacer e Textus, quatenus videtur irregularitatem huic delicto

adnectere: non obstat inquam, nam hoc Cap. est Concilii Tarraconensis, quod fuit Provinciale, atque adeo totam Ecclesiam nequit obligare: vel certè usu est abrogatum; vel denique, quia est pœna, incurretur post sententiam.

3. Reconfirmare sub conditione eum, de quo est dubium, an validè fuerit confirmatus, non solum non esse peccatum, sed rectè factum, sicuti dictum est de dubiè baptizato, monitione non indiget.

Finis de Confirmatione.

Laus DEO, Beatiss. Virgini, ac B. Aloysio.

LIBER QUARTVS

DE

SACRAMENTO EVCHARISTIÆ.

Monitio ad Lectorem.

Adverte, Amice Lector, me de Sacramento Eucharistiæ, ut & de Sacrificio Missæ, cujus tractatio hujus item est loci, pluribus egisse in Opusculo expeditæ Communionis, & in Opusculo de eisdem Missæ Sacrificio. Si ergo sæpius ad Opuscula hæc, te Lector ablegem, ne mireris: id facio, ne ea huc transcribam, cum mea molestia, immo, & cum tua, qui Cambrem repetitam, tuæ mentis appositam, quasi invitus, iterum absumere, cogereris. Hanc eandem monitionem, pro Tractatione Sacramenti Pœnitentiæ, præmissam esse volo.

CAPUT I.

De Materia, & Forma Sacramenti Eucharistiæ.

Materia Eucharistiæ, illud nimirum quod aptum est consecrari, id est, transubstantiari in Christi Domini nostri Corpus, & Sanguinem, Panis d est, & vinum. Forma, illa verba: Hoc est Corpus, &c. Hic est Calix sanguinis, &c.

Trid. sess. 13. c. 2. Et 3.

§. I.

De Materia Sanctissimi Corporis.

Materia certò apta.

- P**anis ex vero tritico, quod absolute Frumentum appellamus, e certa est materia. *e s. Th. 3. p. 9. 74. ar. 3. Et passim de Flores.*
- Ejusdem tamen certitudinis est, si panis fiat ex Roccella, ut cæteri Itali vocant, & nos Siculi communiter vocamus Majorcam. Item si fiat ex illo frumenti genere,

neri, quod non raro apud nos usui est, appellaturque Timminia, aliis Triticum trimestre, seu trimestinum, sic dictum à brevitate, qua nascitur, & maturescit: sunt enim hæc in omni rigore Triticum.

3. Sive autem azimus sit Panis, in quo consecrat Ecclesia Latina, sive Fermentatus, in quo Græca, certa est materia. Quo modo autem ab iis Ecclesiis servanda omnino sit sua consuetudo, alibi fusc dictum est.

a In Opus-
cu. de
Comm. c.
2. §. 9.

4. Dixi autem (Panis) hoc est comestibilis usu communi, sub denominatione Panis; uno verbo, Panis usualis. Nam propterea massa cruda, esto essentialiter, ut aliqui putant, non differat à Pane cocto, cum non sit usu communi comestibilis, nullo modo ex omnium Theologorum sententia, apta est consecrationi.

5. Panem iterum dico, id est Clibano, seu Furno coctum; vel simili modo igne assum, ut concoqui solent illæ, quas vocamus Hostias, feneo instrumento, ad eas assandas apto; quod certè Clibano æquivaleret: & ut sit, quando Panis assatur sub cineribus, vel in vasis, sive æneis, sive fictilibus, nullo humore adhibito, quia tunc per illam assationem verè sit Panis usualis, ut tenet b Suarez, aliique.

b Suar.

Ægid. De-
lug. Fog.
alique

apud Leã.

Tr. 7. d. 8.

7. 13.

c Leã. l. c.

9. 12. cum

alio con-

tra vagun.

p. c. Eccl.

3. l. 2. c. 1.

n. 12.

6. Panem denique dico, etiam si e madafactus sit vino, vel aqua, sive frigida, sive calida (dummodo non ita coquatur, ut amittat denominationem panis usualis,) quia sic adhuc remanet Panis. Quare mica panis madafacta, & digitis, manûve compressa, ac reddita, quasi massa, est apta consecrationi, quia etiam sic (si aliud non addas,) Panis usualis est.

De Pane bis cocto dicam n. 20.

7. Quod autem hæc, & similia dicamus de validitate Consecrationis, non verò de licito usu, qui solus ille est servandus, quem conluevit Ecclesia, nimis esse manifestum.

Materia certò inepta pro Consecratione Sanctissimi Corporis.

8. Primò, Ordeum, Orgio. Secundò Avena, Aina Siculis. Tertio, Far, Farro Italis. Quarto Frumentum Indiæ, Masjo Hispanis, non dant materiam aptam conficiendo Pani pro Consecratione, quia nulla ratio-

ne, sunt frumentum. Multò minus Faba, Millium, Lentesc, Ciceres, Castaneæ, Amygdalæ, cæteri que fructus, quia multò minus Frumentum sunt De Ordeo exuto exteriore spolio, seu de farina ejus, idem omnino dic, quod de Ordeo, neque enim ea despoliatio illud immutat à sua specie.

9. Cum autem modo dixi. Far non esse aptam materiam, de communi Farre loquutus sum, nam si nomine Farris intelligas Timminiam, (hanc enim per illud nomen Far significari ab Hispanis testatur Leander d) sanè apta est, ut modo dixi n. 2. d Leã. 1. Sicuti etiam non loquutus sum de eo genere Farris, quod à Plinio e vocatur Adortum, c. 9. 7. & ex quo verus, & optimus Panis conficitur, si enim ita est, apta est materia, cum sic supponamus, Adortu esse verum frumentum. 8. c. 8.

10. Massa veri frumenti, quam passam vocamus, sed cruda, hinc etiam exulat, quia, ut modo diximus, panis non est.

11. Eadem Massa Oleo, vel Butiro frixa, vel clixæ, in aqua, cum faciat lagana potius, & pultes, quam panem, certò item ab Altari excluditur.

12. Minutissima particula veri panis, quæ sive absolute f sensibilis non sit, sive f Vasq. etiam ex sententia probabiliore, quamvis in se sensibilis, tamen talis non sit, respectu Suar. Sacerdotis g consecrantis, non est apta materia, quia non poterit tunc eam demonstrare Sacerdos per pronomen (Hoc) cum sit ipsi non sensibilis. Verum adverte minutissimam quantumcunque particulam separatam ab Hostia Consecrata, si tamen adhuc retinet species panis, remanere consecratam, ut definit Tridentinum, h non enim hic militat prædicta ratio negationis demonstrabilitatis; quæ solum requiritur, dum sit consecratio, non jam postea.

Materia dubia Consecrationis Sanctissimi Corporis.

1. Panis ex Typha, seu Centeno, Panis ex Spelta, quam Zeam, seu Alicam vocant alii, Panis ex Siligine illa, quam ad Centenum pertinere nonnulli dicunt, valde dubiam i materiam asserunt, quia multum ambigitur, an hæc sint Frumentum verum. i Doctores Huc etiam reduco, quem nos Germanum passim. citati, & vocamus.

F 2

14. Dixi

24. Dixi (Siligine illa, &c.) Si enim nomine Siliginis intelligas, ut aliquos intelligere restatur Granado, triticum selectum, seu candidum, quod ab aliquibus Italis vocatur *Grano gentile*, ab aliquibus, *Fruento bianco*, & fortasse correspondet alicui speciei nostræ Majorchæ, seu Roccellæ, de qua supra *nam. 2.* diximus, si inquam frumentum est, aptissima est materia.

a Plin. lib. 8. c. 8. Sanè Plinius *a* ait, Siliginem esse delicias Tritici, & Galenus *b* ait, panem ex Siligine, esse panem perfectissimum, seu perfectissimum alimentum.

b Galen. li. 1. de ciborum facultatib. c. p. 15. Panem ex cremore Tritici, quem appellamus *Amido*, valdè item incerta materia est, quia ut *Amidum* fiat, corrumpi debet farina Tritici.

16. Panis ex Tritico misto notabiliter cum aliis seminibus, vel cum colore rubro cinnabari, quo solemus uti ad litteras consignandas, vel cum Saccaro, vel Melle, quos *Mustacioli* vocamus, semper erit incerta materia, quia quando mistio est in quantitate notabili, semper est dubium, an res sit absolutè hæc, vel illa ex mistis; At si sit in modica quantitate, tunc, cum parum pro nihilo reputeretur, non distrahitur res ad aliam speciem; quare erit consecrabilis.

17. Dubito tamen merito de aliquibus, etiam in quavis modica quantitate. Quis enim acquiescet Leandro, *c* indicanti esse panem ulualem Hostiam rubram, quamvis modico Cinnabari imbibitam? Non ita panis, cui modicum v. g. Saccarum sit immistum; cum enim sic adhuc comestioni humanæ sit aptus, & ex alia parte ea parvitas, ut supponimus, illum non removeat à suo esse, non erit ad consecrationem ineptus. Illicitus autem certò erit, quia est extra usum Ecclesiæ.

18. An autem in hoc casu exigua mistionis illa pars modica intermixta, substantia, v. g. illa modici Saccari, ut etiam Lapillus, terra pulvisculus, vel granum Ordei, millii, similisque generis, sive integri, sive confusi convertatur, necne in Corpus, vel Sanguinem Christi Domini simul cum massa, cum qua facit unum, ad Theologos *d* speculativos enodare pertinet.

d Suar. Vasq. Gran. aliæ que citati 19. Panis ex vero Tritico confectus non *a Lean. de Euch. d. 8. q. 10.* cum aqua, sed cum aliis humoribus, cum aqua Rosacea v. g. vel succo alicujus her-

bæ, valdè dubia materia est, quia inde panis usualis confici non videtur. Excipe, nisi satis parva fiat mistio liquoris alterius cum aqua naturali, nam tunc idem dicendum esset, quod modo in simili dictum est.

Panis, qui bis est coctus, quem absolutè Biscottum appellamus, aliquis inter materias dubias connumerare posset, sed certè panis est absolutè, quia iterata ea coctio, illum non extrahit ab usuali pane, quare materia dubia non est consecrationis, sed cetera.

§. II.

De Materia Sanctissimi Sanguinis.

Materia certò apta.

1. Vinum de vite, & quidem omne, sive album, sive rubrum, sive ex una Regione, sive ex alia, sive ex natura sua debile, sive (quod adhiberi pro sacrificio semper est convenientius) ex se generosum. Notat autem *e* Vasquez, licet vinum rubrum *e* *Vasq. 3. ratione coloris magis assimilatur sanguini, p. d. 175. a-* idemque vinum rubrum in Scriptura so- *pu d. Leand.* leat vocari sanguis uvæ, unde propter hoc *Tr. 7. de* convenientius videatur apponi in Sacrificio, *Sacr. d. 8.* tamen absolutè convenientius est, propter *q. 25.* munditiem, album. *f. S. Th. 3.*

2. Mustum sive item, id est liquor ex uvis *p. q. 74.* recentè expressum, apta est materia (licet *ar. 5. c.* illicita, propter consuetudinem Ecclesiæ, *habetur in* &c.) quia est in substantia Vinum, & qui- *c. cum or-* dem potabile, licet non sit plene purgarum, *ne Vinum,* seu decoctum. Excipe quoad illud de illicito *de consec.* usu, necessitatem dandi Viaticum, vel quid *d. 2.* simile. Excipit etiam *g* Leander festum *g* *Lean. 1.* Transfigurationis, ubi consuetudo urget eo *c. q. 33.* die consecrandi in musto.

3. Vinum congelatum non solum postquam sit liquefactum, verum etiam dum est actu congelatum, alibi *h* sustinui esse ma- *h Li. 2. O-* teriam consecrationi idoneam, quia ex se, *pus. de Sac.* & natura sua est potabile. Relege locum, *Missæ, c. 8.* nam plura minutiora ad hujus rei Praxim *g. 8. an. 8.* ibidem invenies.

4. Vinum, aqua, vel alio humore satis modico mistum, apta est materia, quia sic non amittitur; nec substantia Vini, nec demonstrabilitas Vini, per illud *Hic est Calix,* &c.

&c. Sicuti in simili dictum est modo §. præcedente.

5. Vinum ex se acidum, cum verè sit Vinum, apta est materia. Immo licet cum peccato, validè tamen in rigore Consecratio fieri in Vino, quod incipit acere, seu in acetum abire, si adhuc verè est Vinum, quod palato, immo, & odore rectè distinguere no-ruat aliqui, vide mox n. 10.

Materia certò inepta ad Consecrationem Calicis.

6. Vinum ex pomis, vel aliis rebus, quam ex vite, Mustum item in vis existens, Agrestam item, vel liquorem ex eadem expressum, quod Omphacium appellamus, ineptam materiam ad Consecrationem certò pronuncia, quia nec verè vinum sunt, nec sunt usu porabilia.

7. De guttula non sensibili, quod apta non sit, collige ex dictis §. præcedente, num. 12.

8. Vinum imbibitum in pane, non est apta materia, quia non potest de illo absolute dici, Hoc est vinum, sed potius, Hic est panis, nam propterea, hunc panem vino madefactum esse materiam Sanctissimi Corporis, ibidem dixi num. 6. Adde vinum in pane imbibitum valdè assimilari musto in vis existenti, quod modo inceptum esse consecrationi, sine ulla controversia, docuimus omnes.

Liquor expressus ex uvis passis, (quidquid dicat *a* Amicus & *b* Diana, apud Amadæum non est apta consecrationis materia. Ratio non debet esse illa, in qua prædicti putant, nos inni, sed quia hic liquor, seu succus, nec est ullo modo Vinum, nec Mustum. Sicuti enim Sapa, (quod nos vocamus Mustum coctum, seu vinum coctum,) quia est decocta à Musto, deperditis ferè omnibus partibus subtilioribus, nec Vinum, nec Mustum est, unde nec computanda inter porabilia, sed comestibilia, ut ego supposui *d* in Tractatu de Jejunio, ita succus ex uvis passis, adeò siccus, & decoctus est, ut nullam Vini, vel Musti potabilitatem seruet, sitque potius dictæ Sapæ similis, quam Vinum.

Materia dubia pro Calicis consecratione.

9. Vinum, quod conditur aromatibus, & hujusmodi rebus, semper est, (si non sit satis modica immistio) materia dubia, quia semper timerur, an aromata adeò sint valida, ut Vinum extrahant, si non à substantia Vini, certè à denominatione absoluta vini, ut non possit dici, Hoc est vinum, sed abeat in Mustum, quo veteres olim utebantur.

10. Pro dubia etiam materia habe, saltè quoad Praxim, Vinum illud, quod in acetum jam abire comprehenditur, quia quamvis, ut dixi num. 5. aliqui dignoscant, an adhuc sit Vinum, tamen semper timendum est, ne in acetum corruptum, jam penitus substantiam Vini amiserit.

11. Quid fiet si ante, vel post Consecrationem Sacerdos advertat pro Vino appositum fuisse acetum in Calice, vel Aquam, alibi e satis dixi.

CAPUT II.

De Forma Consecrationis Eucharistiæ.

Eucharistiæ Forma continetur in his verbis à Sacerdote cum debita intentione prolata. Hoc est enim Corpus meum: Et, Hic est enim Calix Sanguinis mei novi & æterni Testamenti, Mysterium Fidei, qui pro vobis, & pro multis effundetur in remissionem peccatorum.

1. Porò siue illud Hoc sumatur adjectivè, *f* ut sensus sit, Hoc est Corpus meum, sicut pronomen *Hic* sumitur in forma Calicis, siue sumatur substantivè *b*, ut non denoterur Christi Corpus, sed aliqua ratio communi substantiæ, vel Enti, ita ut sensus sit, Hoc, quod continetur sub his speciebus, est Corpus meum, valida est Consecratio. At verò an satis sit, si Sacerdos, dum consecrat, proferat verba solùm, recitando, an debeat proferre significando *k*, idest personaliter faciendo, quod Christus fecit, an potius *l* utroque modo, ut fiat ritè Consecratio, explicare nostrum non est, sed Theologorum: nobis sufficit monere Sacerdotem, ut intendat se gerere, sicut intendit Ecclesia.

3. An item si quis mutet ejusmodi verba, proferendo v. g. sic, Hoc est Corpus Christi. Ecce Corpus meum. Hic cibus est Corpus

F 3 meum,

e In Opus. de Sacr. Missæ, l. 2. c. 8. §. 5.
f Ita tenet De lugo. d. 11. de Euc. n. 154. si attenditur legatur.
g Ita tenet Suar. d. 58 de Euc. sec. 7. c. 5. Th. V. Quinta tamen. h Durand. Innocent. Ocag. alii- que ap. Suarium. l. c. sec. 4. i Vasq. d. 200. c. 2. k Delugo d. cit. 11. n. 110. c. m. S. Th. Val. Suar. a- liisq. l. Suar. Vasq. Co- nin. Delu- go aliisq. innumer. citati à Leon. Tr. 7 d. 9. a. q. 7.

19. 3.
75. a.
Leon.
de
d. 8.
Th. 3.
74.
Tur in
on om-
num,
in sec.
an. l.
33.
2. O-
le Sac.
i. c. 8.
à n. 8.

a Amicus
in curse
Theol. To.
2. d. 16. sec.
3. num. 3.
b Diana
p. 7. Tr. 12
ref. 8.
c Amadæ-
us contra
Anonym.
de Eucha-
riæ post. 3.
l. 4. in
Decal. c. 5.
§. 2. nu. 6.

meum, Hoc fit, seu fiat Corpus meum. Ego conficco hunc panem in Corpus meum, Ego conficco Corpus meum ex pane. Accipite, & comedite hoc Corpus meum. Hæc est substantia mea. Hic est cibus meus. An, inquam, si quis in consecratione Corporis, (& quid simile in consecratione a Calicis) ita proferat, conficiat Sacramentum, theologis b quærendum, relinquamus. Profectò hæc, vel similes formæ, saltem dubiæ sunt, & aliquæ nequam sufficentes: Nam propterea ab illis, sub pena peccati gravis abstinendum erit semper.

a *Lego Leand. d. 9. d. q. 21.*
b *Suar. d. 43. de Euc. sec. 5. aliique.*

Afferamus nunc in singulis legitimæ formæ verbis, aliquid scitu dignum.

Hoc.

4. Quoniam pronomen (hic) est demonstrativum rei præsentis, idè duo advertunt Theologi. Primò, debere materiam esse præsentem. Secundò debere esse certam, & determinatam, neq; enim de re distantis potes cum veritate dicere, Hoc; Rursus neque de re indeterminata, de aliquo v. g. qui forrasse est infirmus inter decem homines, quemque tu, quia nescis, non vales determinatè designare, non potes cum simili veritate profere; Hic homo infirmus.

Tria ergo habe de præsentia, tria de determinatione.

Materia debet esse præsens.

5. Primò, Sicuti non est necesse videre materiam consecrandam, neque illam tangere, ita nec e necesse est, sonum verborum formæ pervenire physicè ad materiam, secus submissa voce Sacerdos Formam proferens, quæ vox non pertingeret usq; ad materiam, non consecraret, quod est inauditum.

c *Suar. d. 43 de Euc. sec. 5. aliique.*
d *Suar. l. e cum S. Th. aliisq; c Coninck. qu. 14. de Euc. ar. 2. dub. 1. n. 22.*

6. Secundò, Materia posita d à tergo, vel post parietem non consecratur. Addit e Coninck. nec hostia latens sub mappa Altaris, quia non potest quis pro illa sic posita uti pronomine (Hic) contra verò, materia coram Sacerdote collocata, quamvis listeo tantummodo cooperta, vel etiam clausa in Pixide, vel posita in Tabernaculo, seu Sacrario aperto, validè consecrabitur, quia rectè tunc apparetur illud (Hic) Dico, validè, nam quoad sicutum ulum nullo modo hæc probanda ju-

dico, propter consuetum usum Ecclesiæ, contrarium facientis.

7. Quid si Tabernaculum sit clausum? Respondet. Aliqui fæquiparant Tabernaculum clausum parieti, & consequenter negant fieri consecrationem. Aliqui g æquiparant Pixidi clausæ, & consequenter fieri consecrationem, affirmant; Tabernaculum enim quasi vas magnum est, inquit, ergo eo demonstrato, demonstratur, & id quod in illo continetur. Delugo h id sub dubio relinquit. Quidquid ergo sit de valore, tu ab hoc semper cave, quia semper illicitum. Et quidem si Tabernaculum sit apertum, siue clausum ex alio capite tamquam illicitum id reprobarur, quia materia consecranda, vel debet esse in manibus Sacerdotis, vel super aram lapideam in Altari.

f *Coninck. Leit. g Leand. De Euc. d. 8. q. 63.*
h *Delugo d. 4. De Euc. m. 123.*

8. Tertio, Certum esse, ait Sotus i possessio- stiam consecrari, si distet à consecrante per decem passus: at si distet per triginta, esse ait, valdè dubium. Non adesse ejusmodi dubium dicit Leander k, sed certum esse, validè sic posse hostiam consecrari. Ego cum Bonacina l incertissimum esse pronuntio, non enim video, qua ratione res à me per triginta passus distans, ita sit mihi præsens, ut de illa possim verè dicere (Hæc)

i *Sotus d. 9. art. 2.*
k *Leand. l. 1. q. 67.*
l *Bonac. d. 4. De Euc. q. 2. p. 6. n. m. 11.*

9. Huc reduci potest illa quæstio. An magna quantitas apponatur consecranda, solum illa pars Panis, vel Vini consecratur, quam Deus videt esse moraliter præsentem, an tota? Partem, putat Suarez m, totam Vasquez n, quia, hic judicat sufficere, si materia sit præsens secundum aliquid sui, id quod ille sufficere nequaquam putat; cautè denique Delugo o item dubiam relinquit.

m *Suar. De Euc. sec. 5. fin.*
n *Vaz. q. m. 3. p. d. 171. n. m. 25.*
o *Cui adh. G. Hurtad d. 2. De Euchar. dist. 15.*

Materia debet esse determinata.

10. Primò, notanda est doctrina, quam circa id assert Coninck, p docet enim tria. Primum, si Sacerdos velit consecrare quinque hostias, ex decem v. g. quas habet præsenes, eum debere determinare, quas in particulari velit, secus nihil facit, quia tunc materia non esset determinata. Secundò docet, posse eundem validè consecrare quinque, si mente intendat consecrare eas quinque, quas Petrus v. g. antea designasset. Tertio docet, in validè tamen consecrari, si mente intendat consecrare eas quinque, quas Petrus v. g. post consecratio-

d. 2. De Euchar. dist. 15. o *Delugo de Euc. d. 4. n. 127 p Coninck. q. 74. n. 2. du. 3. n. 37*

secrationem designabit, quia Sacramenti consecratio, non potest pendere ab eventu, seu conditione futura:

11. Ego ex his primum & tertium cum sententia communi satis approbo: secundum, pace tanti Doctoris, nullo modo, sicuti nec approbant Suar. & Vasq. b alique quia nisi 43. sec. 6. l. Petri, vel etiam Dei voluntas manifesta fiat b Vasq. l. c. Sacerdoti, non potest Sacerdos, per pronomen, Hoc, designare, quas Hostias consecrate velit.

12. Secundò, si inter consecratas particulas per alicujus incuriam una, vel plures non consecratæ in eodem cumulo immiscerentur, non posset ille cumulus absolute consecrari, quia caderet Consecratio in jam consecratas, quod esset sacrilegum. At limitatè, puta cum intentione consecrandi eam, vel eas, quæ consecratæ non sunt, validè posset, quam sententiam ego alibi docui, & nunc in ejus confirmationem adduco Dianam d, & Leandrum e, quia sic consecratio non caderet in hostias consecratas, & ex alia parte, sat determinatè, designantur, dum designantur eæ non consecratæ, hæ enim determinatæ sunt; non autem vagæ, vel confusæ. Scio Delugo f esse contra me, qui denique dicit, propter dubiam consecrationem debere illum cumulum servari donec corruptatur. sed mihi probabilior videtur nostra sententia.

13. Contingit non multis ab hinc diebus, ut Sacerdos cum attulisset ad Altare duas hostias, non advertens, unam alteri esse suppositam, de more consecrationis verba legitime protulerit. Quænam ex duabus consecrationem sortita est? Respondeo Neutram ajunt aliqui, g alique h solum unam nempe illam, quæ erat in prospectu Sacerdotis.

Verùm ego utramque longè probabilius; saltem regulariter in praxi puto, quia Sacerdos solet habere intentionem consecrandi quidquid habet in manibus.

Alios similes casus, valdè ad hoc argumentum facientes, satis, superque consideravimus in dicto opusculo, k de Sacri. Missæ.

Est.

14. Vide quæ mox dicam. num. 18.

Enim.

15. Hæc particula non est de essentia formæ, & quidem sine peccato mortali (præ-

ciso contemptu) omitteretur, quia satis est materiæ parvitas. Immo non esse certum, fore mortale; si omitteretur ex contemptu, putat Sotus l, quia adhuc contemptus parvitate materiæ non caret.

Corpus meum.

16. Si quis dicat, Hoc est Corpus meum, Hic est corpus meum, Hic est corpus meus, grammaticaliter labetur, sed validè m consecrabit, quia mutatio est accidentalis.

17. Idem putat Leander n de eo, qui dicat Istud est Corpus meum, quia pronomen, istud, licet aliud latinè significet, aliquando tamen saltem ab Indoctis usurpatur pro Hoc, o Non idem esset si quis diceret, Illud est corpus meum, quia pronomen, Illud, apud nullos est ostensivum materiæ præsentis.

18. Quid si quis pronuntiet Meum, pro Meum. De hoc, & similibus audi Sotum p, qui sic habet.

19. Sunt autem peiores, quam scrupulosi & morosi, qui putant, si pro Meum, dicant, Meum, non consecrare: est enim deridendus scrupulus. Hispani namque agrè proferimus M finale. Immo si pro, Est, velocitate linguæ dicatur, Es, nullus exurgere debet Scrupulus, quoniam T, post S, in fine difficile etiam Hispani pronuntiant: Ex accommodatione enim usus, legitimus servatur sensus, sicuti in balbutientibus. Et paulo post. Immo quamvis non adhibeatur diligentia proferendi M finale in Meum, vel si fortè non proferretur T in verbo, Est, nullam profectò reor culpam incurri: Deus enim non est, istarum minutiarum observator.

20. Hæc Sotus; licet severius, quoad hanc diligentiam adhibendam, loquatur Fagundez. q

21. In his autem, similibusque casibus ad-vertito, Sacerdotem sic fortè pronunciantem, non posse, prolata jam tota forma, iterum illam super eandem materiam proferre, quia tunc caderet consecratio in rem jam consecratam.

Hic est Calix Sanguinis mei.

22. Si quis proferat Calis, pro Calix, vel Sanguinis pro Sanguinis (ita enim pronuntiant Hispani) vel, Hic est Calix Sanguinem

l Sotus in 4. d. 1. q. 1. n. 8. §. si autem.

m Suar. d. 59. sec. 2.

Fag. prac.

Eccl. 3. li. 2.

c. 6. n. 18.

cum aliis

addens

validam

esse ab. sol. se

ex igno. di-

cat Con-

qui sic habet.

sol. tibi.

n Leand.

Tr. 7. d. 9.

q. 17.

o Idem ib.

p Sotus

apud Le-

and. l. c. q.

19. c.

quest. 20.

q Fag. l. c.

num. 23.

Lib. 2. o-
pus. de Sac.
Missæ c. 1.
§. 3. n. 10.
d Dianam
cit. à B. u.
ci mor. af-
ferendo.
e Leand.
Tr. 7. d. 8.
q. 78. c. 1.
79.
f Delugo
d. 4. de
Euch. mu.
136. quem
sequitur
Bauci in
selectu q.
47.
g Apud
Leandrum
l. c. q. 71.
h Apud
Eundem.
i Leand. in
videm ci-
tant. Suar.
Vasq. Hur.
alioque,
c. com-
muniter.
k Opusc. de
Sacri. Mis-
sæ lib. 2.
ca. 1. toto
§. 3.

a *Lean.* mei a, vel, *Hic est Calix Sanguinis mei*, idem
 Tr. 7. d. 9. dic, quod modo diximus a *num.* 18.
 q. 28. Alias similes formas Sanctissimi Sanguinis
 b *Lean.* l. aequipollentes legitimæ formæ, unde aptas
 c. 9. 2. 1. 2. 5. ad consecrationis valorem, sed certè (quia
 2. 6. 2. 7. 2. 8 sunt contra usum Ecclesiæ) illicitas, vide latè
 c. 9. apud Leandrum b, & Fagundez. c
 c *Fag. pra-*
cep. Eccl. 3. *Novi, & æterni testamenti, Mysterium Fidei, qui*
 l. 2. c. 6. à *pro vobis, & pro multis effundetur in re-*
missionem peccatorum.
 num. 18.

23. Celebris hic est quæstio, an hæc verba præter illa (*Hic est Calix sanguinis mei*) sint de essentia formæ Calicis. Varii Varia. Profectò si quis Latinus ea omittat, peccabit mortaliter, quia in re gravissima negliget præceptum, vel, usum antiquissimum Ecclesiæ. At validane fiet consecratio? Respondeo, esse valdè probabile, & mihi certum, validam fieri, sed non esse omnino sine controversia. Nam multi Thomistæ omnia illa verba, modò posita, requirunt ad valorem, quæ est quæstio celebris, latè agitata à Delugo, d. a. l. i. l. que ab eodem citatis. Unde prudenter advertunt nunnulli e, Sacerdotem, vel debere habere intentionem consecrandi calicem, per hæc omnia verba, vel, si nolit rem ipse decernere, (ur certè omnibus auctor sum, ur non decernant) debere se referre ad intentionem Ecclesiæ, intendendo consecrare per ea verba, quæ Ecclesia intendit. Cum enim nomine Ecclesiæ intelligatur morale Ecclesiæ corpus, cuius caput est CHRISTUS DOMINUS, etiam si omnes Fideles id nesciant, scit certè ipse Christus, qui hoc Sacramentum instituit, & c.

Quòd si contingat mori Sacerdotem, nondum prolatis prædictis verbis, prædicti Thomistæ dicerent, reiterandam fore totam formam, ab eo Sacerdote, qui de more supplere debet sacrificium inceptum, atque intrerim illum Calicem esse sub conditione adorandum, ut signatè dicit Bonacina. f

f *Bonac.*
ibid. n. 4.

CAPUT III.

De intentione requisita ad Consecrationem.

Remissivè.

g *Supra li.* DE hac locuti sumus in Tract. g de Sa-
 1. c. 2. §. 1. cramentis in genere, & rursus in O-

puf. h de Sacr. Missæ, quare de illa hic disle- h *In opus.*
 rere, opus non est. Sac. Missæ
 lib. 2. c. 1.
 à §. 2.

CAPUT IV.

De dispositione, quæ requiritur in fuscipiente Eucharistiam.

Remissivè.

1. Sive de corporali, sive de spiritali, quæ hic requiritur, actum est pluribus in Opusculo de i Communionem, non igitur de ea hic iterum agere oportet. *In opus.*
de comm.

2. Nisi fortè id in præsentia addendum sit, quod ad spiritualem dispositionem reduci commodè potest, quodque ibi omittere brevitatis cogit. Id igitur hic agamus, quæramusque, an sit majus bonum spirituale sumere plures particulas, quando quis communicat, quam unam: & consequenter an licitum sit, illas plures sumere? quod idem quærere possumus de majeri, vel minori hostia, parciore, vel largiore potu Sanctissimi Sanguinis, & c.

3. Ad utrumque Respondeo, utilius quidem esse, atque adeo majus bonum spirituale plures sumere, non per se, sed per accidens, & nihilominus esse illicitum id facere de industria. Explico breviter, quod pluribus profsequuntur k Theologi.

4. Est probabilis opinio apud eosdem, & signatè advertit l Vasquez, Eucharistiam toto tempore, quo durant ejus species in Stomacho, posse causare gratiam. Quando enim Christus Dominus est apud nos sacramentaliter, si nos actus devotionis plures, & plures tunc exhibeamus, ipse causat in nobis gratiam, ad quam per eos actus disponimur. Quoniam ergo sumendo plures particulas, vel hostiam majorem diutius Christus Dominus apud nos, ur ita dicam, hospitatur, longius tempus habemus, quo actus plures, & plures devotionis exercere valeamus, & consequenter majores effectus gratiæ consequamur, unde utilius nobis sit, plures accipere.

5. Et nihilominus repeto, nec Sacerdoti licitum esse alteri dare, nec Fideles sumere particulas plures, etiam omni cessante scandalo, & propter dictum finem majoris gratiæ. Nam ad necessitatem consumendi

v. g.

d *Delugo*
de Euch.
 d. 11. sec. 3.
 e *Henriq.*
 l. 8. c. 17.
 n. 4 *Bonac.*
 d. 4. q. 3 p.
 2. n. 3. *aliquæ*
apud
ipfos.

k *Vasq. d.*
 2. 03. n. 21
 l *Vasquez*
 c. 24. di
Euch. De-
lugo de
Euch. d. 11
 à n. 46.
 G. *Hurd.*
 d. 8. de
Euch. dif.
 2. *aliquæ.*
 l *Vasq. d.*
 n. 26.

CAPUT V.

De Præcepto Communionis.

Duplex præceptum alibi diximus esse de suscipienda Sacra Eucharistia, scilicet in e periculo mortis, & d in c In Opus Paschate, ibidemque sufficienter egimus de de Comm. utroque.

Advertere tamen libet duo. Alterum perti- d nens ad Communionem in periculo mortis, §. 4. à n. alterum ad Communionem in Paschate. 44.

§. I.

*An in periculo mortis aliquando liceat communi-
care sub speciebus SS. Sanguinis?*

In aliquo casu ita necessario, ut deberet Fidelis decedere ex hac vita sine Viatico, nisi communicaret in utraque specie, vel nisi communicaret in solo Sanguine, quod evenire posset, quando infirmus non haberet vires deglutendi Sacram Hostiam, sed solum res liquidas, puta vinum, vel hostiam vino madefactam. In aliquo, inquam, ejusmodi casu, id liceretne?

1. Respondeo, Concedit esse probabile in tanta necessitate Leander e citans alios, & in e Leand. ter ceteros Nunnium, qui tamen requirit con- Tr. 7. diff. sensum Episcopi. Cum autem Leander lo- 11. qu. 35. quatur absolute, videtur id concedere, etiam si infirmus recepisset Sacramentum Pœnitentiæ, vel Extremæ-Unionis, atque adeo, etiamsi probabiliter judicaretur esse in statu gratiæ.

2. Verum negant Suar. f Fagundez, Grana- f Suar. do, alique, quos ego malim sequi, quia, quod f Fag. Grã. Pontifex Summus aliquibus, quos enumerat alique citatus Leander, id concesserit in nonnullis apud Le- casibus ab eodem enarratis, jam scio: At, quod and. l. c. semper pro proximè morituris non valentibus hostiam abstinere, Pontifex in Ecclesia Latina dispensaverit, nunquam legitur. Immo tum ex ejusdem Ecclesiæ more, quæ in reverentiam tanti Sacramenti semper vult, ut illud ministraretur debitis modis, tum ex Tridentino g, quod integrum hoc negotium, g Triden. concedendi alicui Nationi, vel Regno, utram- sess. 22. f. que speciem, remittit singulari Prudentiæ ne. Summi Pontificis, ostenditur, nolle Ecclesiam

conce-

v. g. particulas consecratas, cum renovatur Sacramentum, vel propter similem necessitatem id fiat, licitum esse, immo pium, nulla est dubitatio. Ratio autem nostri dicti ducitur,

a Henriq. sive ex a usu antiquo Ecclesiæ in re gravi, sive l. s. c. 43. ex periculo, quod posset sensim introduci su- n. 2. & lit. perstitio, vel opinio aliqua nova, de virtute K. G. Hurv hujus Sacramenti, nam propterea Inquisito- & Vasq. ll. res solent contra id facientes diligenter pro- cedere. Audi b Vasquez sic loquentem. Quam-

b Vasq. l. vis id secluso scandalo, non per se illicitum sit, cu- randum tamen esset, ne major quantitas specie- rum mulieribus ignorantibus daretur. Quia li- cet tolerabilis esset usus propter opinionem aliquo- rum, tamen introduci posset falsa opinio de veri- tate hujus Sacramenti, ut eo major existimaretur, quo plures essent species panis, aut quo major quantitas illarum esset. Hæc Vasquez.

In quibus. Nota illud, licet tolerabilis esset; non enim dicit; licet sit, sed, esset; quasi dicat, Concedatur gratis, esse tolerabile, non est tamen faciendum, propter dictum periculum.

6. Volo item, ut adnotes, licet hoc periculum non esset in vito Theologo, & docto: tamen contra hunc militaturam primam rationem de usu Ecclesiæ in re gravi.

7. Solum excusarem illum, qui libentius grossiorem hostiam, vel aliquid plus vini in Calice poneret motus à dicto fine habendi diutius apud se Christum Dominum, modò non excedat hostiæ, vel vini quantitatem, plus, minusque apponi solitari, excusarem, inquam, propter ejusmodi devotionis affectum, at si excedat, excusare non possem; sic enim dictum usum Ecclesiæ non custodiret.

8. Neque obstat major devotio ex diuturniore mota Christi Domini, neque obstat, inquam, quia si quater v. g. in die communica- res, etiam major esset devotio, & diuturnior Christi præsentia, nec tamen id faciendum, quia non est negligendus usus Ecclesiæ, semel communicandi in die. Judicatur enim satius esse, has rationabiles, & reverentiæ Christo debitas consuetudines ad unguem servare, quam illegitimo illi, ut sic loquar, affectui devotionis indulgere: præsertim cum ea devotio alia via possit, puta bonis operibus, & ferventibus animi moribus compensari.

concedere ejusmodi facultatem, nisi hic, & nunc Summus ipse Pontifex, causis expensis, expressè concedat, non autem id remitti cui-cumque pro dicta necessitate morientium.

*a Delugo
in Resp.
Mor. lib. 1.
dub. 10.
nu. 2.*

4. Post hæc scripta incidi in Respon-
soria Ioannis Delugo *a* negantis cum
Suario, posse dari Sanctissimum Sanguinem
moribundo non potenti Sacram Hostiam de-
glutire.

5. Addo duo: Primum, in eo casu posse in-
firmo non potenti siccam hostiam absumere,
tradi exiguam particulam hostiæ consecratæ
intinctam vino non consecrato, nam sic faci-
le posset eam deglutire, & ex alia parte pro
Viatico non requiritur jejunium rigorosum
naturale, &c.

*b Leand.
l. c. qu. 30.*

6. Secundum, non propterea *b* prohiberi,
laicum assumere Calicem, si fortè mortuo
Sacerdote esset periculum, ne indignè Sa-
cer sanguis tractaretur ab Hæreticis, vel ne
verteretur in acetum, vel ne, casu projectus
in terram, non esset Sacerdos, qui posset lam-
bere, vel sumere. Nam tunc reverentiâ ipsa,
Sacramento debita, de jure naturæ requirit,
etiam à laico posse reverenter absumi. Qua
dispositione animi vide in Opusc. *c* nostro de
Communione.

*a In opus.
de comm.
toto c. 2.*

§. II.

*An possit concedi dispensatio De non communi-
canda in Paschate?*

I. Narrabo, ut id explicem, casum olim
mihi propositum. Versabar Agrigenti
ob quadam nostri ordinis negotia, ab Emi-
nentissimo Cardinali Rodolfo, per id tempus
Agrigentino Episcopo, expedienda; Dies er-
rant, quibus feriæ Paschales celebrabantur;
Quando ex vicinis oppidis quidam Diœcesan-
us Agrigentum accessit, postulans ab Epif-
scopo, vel Dispensationem non communican-
di in Paschate, vel communicandi non jeju-
se. Asserebat enim ex medicorum scripto te-
stimonio, se non posse absq; notabili, ac gra-
vissimo vitæ periculo, vel paucas horas sine
nova cibi assumptione transigere. Quare, aut
Communionem eo Paschali tempore omittere,
aut cibatum communicare oporteret. Magna
exorta est disputatio in Episcopi aula inter il-
los, sive Theologos, sive Canonistas, qui
Cardinali assidebant, atque inter eos

debere huic concedi facultatem communi-
candi non jejunum, ut Præcepto de Commu-
nionem Paschali satisfaceret, aliquibus contra
contententibus, satius fore, si concederetur
dispensatio non communicandi, ne scilicet
violaretur præceptum tam antiquum, & tam
debitum reverentiæ hujus Sacramenti de Co-
municando jejunæ. In tâta perplexitate, quod-
nam ex duobus hiis præceptis, prævaleret,
quodque alteri cedere deberet, dubitatum per
plures horas fuit. Ecce autem cuidam ex illis
menti occurrit hominem è Societate JESU
per eos dies Agrigenti commorari; quare id
aliis suggestit, qui communi consensu Reve-
rendum Archidiaconum Don Joannem Gi-
stifum, in cujus ego domo exceptus hospita-
bar, à me sciscitatum miserunt, quid ego de il-
la quaestione sentirem. Equidem fateor, me
tunc satis juvenem, nec valde in ejusmodi
moralibus quaestionibus instructum, hæsisse
ad postulatam. Verum, (ut solet in subitis ca-
sibus) non quidem ingenium, (quod admo-
dum tenuè mihi inesse animadverto) sed res-
pondendi necessitas viam aperuit ad satisfa-
ciendum postulantibus satis expeditam. Ita-
que respondi, mihi videri, in proposito casu E-
minentissimum Dominum neutrum ex dictis
præceptis posse, vel debere dispensare, cum ut-
rumque probè valeat ab infirmo illo Diœce-
sano factum tectum custodiri. Poterit enim is
prædicta fame, nec alia (ut idem ipse fateba-
tur) infirmitate laborans, aliquid cibi sumere
ante mediam noctem, & post unam, vel alte-
ram sequentis diei communicare, cum jam
sit, quoad sequentem illum diem satis, super-
que jejunus. Plausum dedit, etiam manibus,
nec solum voce, ad responsum Archidia-
conus. Et, O, quam quam bellè, inquit, & ex-
pedite utriusque præcepto satisfactum est, quo-
rum neutrum Eminentissimus Cardinalis dis-
pensare meritò hætenus recusavit. Sic ille,
nec amplius, tum ipse, tum alii de ea quaestio-
ne (cuiam facilius ex illis duobus præceptis
dispensationem concedi, liceret) fuere sol-
liciti.

2. Porro ego illi plausui nihil ardens, eru-
bui, non, ut putavit Archidiaconus, ob con-
ceptam ex dato plausu modestiam, sed pro-
pterea, quod quaestionem illam, ut de ea erat
directa postulatio, si fortè amplius institeret,
evolvere, nescivissem. Quare refedit animo
propositum, ubi opportunitas librorum mihi
suppe-

suppereret, diligenter perferendi, eequidnam Doctores de illa decernerent. Verum, ut in similibus sit, cum aliis fuisset distractus negotiis, studiisque, à mente profus excidit penitusque refrigit ardens illud inquirendi desiderium: nunc verò, dum post triginta quinque ferè annos hæc scribo, in mentem tempestivè redit antiquum illud propositum, auremque vellicat, ut breviter in lectorum gratiam id meo more discerem.

3. Præmittendum est, præceptum assumendi Eucharistiam jejune, esse totum Ecclesiasticum, ut docent omnes communi calculo Theologi, a communicandi vero in Paschate esse partim Ecclesiasticum, sed ex origine, Divinum: quatenus scilicet CHRIS-

TUS Dominus præceptum adultis dedit communicandi aliquoties in vita, (nec solum semel, ut aliqui minus probabiliter putant) in illis verbis: *Nisi manducaveritis Carnem filii hominis, non habebitis vitam in vobis.*

Sed quia tempus non determinavit, ideo Ecclesia suo præcepto prædictum tempus pro adultis designavit, affixitque Paschalibus feriis. Ex his jam colligis, urgentius, ac fortius præceptum esse de communicando in Paschate, quam de communicando jejune.

4. His habitis, dico Primò, Summum Pontificem (nam mox de Episcopo) posse facilius dispensare præcepto de jejune communicando, quam præcepto de communicando in Paschate. Parer ratio ex dictis, quia in priorè dispensat in suo quidem, sed quod est Divino, ut ita dicam, immistum, nam propterea dotanda est limitatio, mox nu. 6. proferenda.

5. Est quidem rectè Delugo d. quærens, An Summus Pontifex obligetur communicare in Paschate, ait, probabile esse, quod si hanc legem Ecclesiasticam communicandi in Paschate, non omnino tolleret, quoad se, Pontifex, sed alteraret, quoad tempus, volendo, quod determinatio temporis quoad se, esset, pro aliqua vice, annus v. g. cum dimidio, non peccaret graviter utique, quia dispenseret in lege propria. Quasi dicat Delugo, potest Pontifex differre, non vero præceptum tollere, quia non potest tollere id, quod de præcepto Divino est.

6. Ex qua doctrina vides, Summum Pontificem posse quidem huic semper esurienti Fideli, de quo loquimur, ne jejunos

communiceet, dispensare, dispensat enim in proprio, id est, Ecclesiastico præcepto, ut aliquando Carolo V. dispensasse, etiam de votivis causa, dixi ex Famiano in Opusc. de Comm. c. 2. §. 8. nu. 46. At vides insuper non posse eundem Summum Pontificem dispensare, ut nunquam communiceet, quia dispenseret in præcepto Divino: solum enim posset, ut communionem pro aliquo tempore differret, quia sic dispenseret, ut dictum est, in Ecclesiastico.

Dico Secundò. Episcopum non posse dispensare, ne quis non jejunos communiceet, multò minùs propter prædictam originem à præcepto Divino, ne quis communiceet in Paschate. Ratio est, quia hæc sunt præcepta totius Ecclesiæ à Conciliis, Summoque Pontifice impostis, in quibus nihil potest Episcopus, qui est Papa inferior, ut est omnium vulgata doctrina, nisi fortè in aliquibus legibus, quarum dispensationis necessitas frequenter occurrit, ut in legibus de jejunio Ecclesiastico, de laborando diebus testivis, &c.

Tunc enim potestas dispensandi conceditur Episcopis ob bonum, ac suaverè regimen Fidei.

Cum ergo necessitas dispensandi in duobus præceptis, de quibus præsens est disputatio, rarissime occurrat, Episcopis integrum non est dispensare, & Eminentissimus Cardinalis Rodolphus, eam dispensationem meritò concedere, recusabat.

9. Sed fac, hominem illum continuato cibo indigentem, uti remedio modo allato communicandi post mediam noctem, sive per possibile, sive per impossibile nequaquam posse, omni ne remedio carebit?

10. Respondeo, Si prædictus in periculo mortis sit constitutus, jam poterit non jejunos per modum Viatici communicare: Si est sanus, jam tempus suppetit recurrendi ad Summum Pontificem, ut concedat saltem aliquoties, ut quamvis alias sanus, non jejunos communiceet. Si denique interim superveniant feriæ Paschales, dum expectatur Pontificis rescriptum, ipse verò, nec est in periculo mortis, nec uti potest, (sicut tu Metaphysicè supponis) illò remedio comedendi ante mediam noctem, excusabitur à præcepto tunc adimplendo, tanquam ipsi tunc reddito moraliter impossibili, seque tunc gerere poterit, ac si esset in loco, ubi nullus est Sacerdos, nulla Eucharistia &c.

*c. Apud
Castrop. T.
p. Tr. de le-
gibus d.
Et apud
Dian. p. 7.
Tr. 10.
ref. 36.*

Atque hæc de Eucharistiæ Sacramento, in da à nostris Opusculis de Communionem, & præsentis tractatiuncula; cætera enim ad illud de Sacrificio Missæ. pertinentia, lætè, ut sæpe monui, sunt peten-

FINIS DE EUCHARISTIA.

Laus Deo, Beatiss. Virgini, ac B. Aloysio.

LIBER QUINTVS.
DE
SACRAMENTO
POENITENTIÆ.

MEMINERIS, Lector, Me de hoc Sacramento in Opusculo Methodi Confessionis multa scripsisse. Ea igitur solum, quæ ibi locum non habuerunt, erunt hic nostro more, hoc est breviter explicanda.

CAPUT I.

Materia, Forma hujus Sacramenti, & Dispositio præsentis Tractatus.

Materia remota.

a. S. Tb. 3. p. 9. 84. ar. 2. Theologi hic passim. b. Tria. sess. c. 4. c. 1. c. 1. 2.

1. **M**ateria remota Sacramenti Pœnitentiæ a sunt peccata, non quidem materia, ex qua, sed circa quam illud versatur.

2. Porro nomine peccatorum non intelligimus nec peccatum originale, nec ea, quæ ante Baptismum fuerunt commissa, sed commissa post ipsius susceptionem; illa enim priora delet Baptismus, hæc Pœnitentia, quæ propterea appellatur à Patribus *Secunda tabula post naufragium*. Peccatum fictionis, ut vocant Theologi, (quod est illud, quo quis adultus sine debito dolore peccatorum à se commissorum, ad Baptismum fortè accedit, vel accedit cum voluntate aliquod peccatum mortale committendi) est etiam materia hujus Sacramenti Pœnitentiæ, unde in Confessione Sacramentali explicandum, ut alibi latius probatum à nobis est in Tractatu Theologico de Sacramentis, quia hæc peccaminosa fictio consummatur in aliquo posteriori à Baptismo; prius enim intelligi debet Baptismus constitutus, & deinde ejusdem prava

susceptio; Quamvis igitur voluntas malè suscipiendi præcedat Baptismum: unde hæc non est materia Pœnitentiæ; ipsa tamen mala susceptio Baptismum consequitur, ac materia Pœnitentiæ esse potest, & debet.

3. Peccata mortalia, alias confessa, & ritè absoluta, ut item peccata venialia, sunt materia quidem sufficiens, & idonea hujus Sacramenti, sed non necessaria; illa enim jam remissa supponuntur, hæc verò possunt aliis modis remitti.

Materia Proxima.

4. Materia proxima sunt actus pœnitentiæ, hoc est oris Confessio, Cordis contritio, Satisfactio. Et cordis quidem Contritio non est solitariè accipienda, sed ut sensibilis sit per Confessionem. Satisfactio autem non est pars essentialis, sed integralis, pertinens ad ejus perfectionem, nec ita tamen, ut est cor, & caput in homine, sine quibus persistere homo, nullo modo potest, sed ut pedes, & manus, quæ sunt partes hominis integrales secundario: potest enim hoc Sacramentum, quoad essentialitatem, & quoad principales partes, consistere sine Satisfactione, ut ostendit perpetua Ecclesiæ praxis, qua absolvitur morti proximus, quando nullam suscipere pœnitentiam, valet, per quam satisfaciatur.

Forma